

LAKIALOITE 47/2005 vp

Laki perintö- ja lahjaverolain 11 ja 14 §:n muuttamisesta

Eduskunnalle

Kuluvalla vaalikaudella on käyty keskusteluja perintö- ja lahjaveron poistamisesta kokonaan. Kaikkiaan veron vuosituotto on noin 500 miljoonaa euroa eli hieman pienempi kuin mitä tuloveron alentaminen yhdellä prosenttiyksiköllä merkitsee. Tässä valossa ei ole taloudellisia esteitä em. veron kokonaan poistamiselle rintaperillisiltä ja vastaavaan ryhmään kuuluvilta. Tapauksissa, joissa perintö muodostuu oikeastaan vain kodista ja perinnönsaajana ovat puoliso, lapset tai vanhemmat, käy monesti niin, että joudutaan turvautumaan pankkilainaan, jotta jatkossakin voitaisiin asua omaksi koetussa kodissa. Asteikkoon esitetyt muutokset koskisivat myös lahjaverotusta perintöveron ohella.

Erityisesti viime kuukausina on käyty keskustelua perintö- ja lahjaveron joko kokonaan poistamisesta tai merkittävästä alentamisesta. Varsinkin 1. veroluokassa, jossa perinnönsaaja on perinnönjättäjän aviopuoliso, lapsi, aviopuolison lapsi, ottolapsi, isä, äiti, ottovanhemmat ja lapsen tai ottolapsen rintaperillinen, perinnönjättäjän kihlakumppani, jolle annetaan perintökaaren 8 luvun 2 §:ssä tarkoitettu avustus, sekä testamentinsaaja, nykyinen perintövero on koettu kohtuuttomaksi. Useimmiten varsinkin aviopuolisoiden ja rintaperillisten kohdalla nyt perintöverotettava omaisuus on koettu yhdessä omistetuksi omassa kodissa ja taloudessa, ja siitä nykyisin maksettava perintövero aiheuttaa jopa taloudellisia vaikeuksia omaisensa menettäneelle surun kohdattua.

Ongelmia aiheutuu myös verottajan tulkintatapojen suuresta vaihtelusta perinnön arvolisämäärittelyssä perintöveroa varten. Tämäkin epäkohta korostuu erityisesti lähiomaisten kohdalla. Aikoinaan on maksettu tuloverot niistä tuloista, joilla perintö tavallisten kansalaisten, maanviljelijöiden ja yrittäjien kohdalla on hankittu. Perittävästä omaisuudesta on maksettu myös varallisuus- ja kiinteistöveroja perinnön luonteesta riippuen. Perinnönjättäjä on yleensä tuhlavaisuuden ja kevytmielisen elämäntyylin sijaan noudattanut tervettä säästäväisyyttä ja järkevää taloutta. Erityisesti on myös yhteiskunnan kannalta positiivinen asia, että kansalaiset ovat vastuullisia omaisuutensa hoidossa. Tätä tulisi myös verotuksellisesti kannustaa.

Perintöveron poistaminen lähiomaisilta tukisi tehokkaasti perheyrittäjyyttä sekä pien- ja maatilayrittäjyyttä kaikissa muodoissaan. Tämä edistäisi työllisyyttä ja poistaisi työttömyyttä. Näin yhteiskunnan, valtion ja kuntien verotulot kohoaisivat ja työttömyysmenot laskisivat. Näiden nettovaikutus olisi suurempi kuin perintöveron lähiomaisilta poistamisen luoma veromenehtys. Tällä hetkellä on tosiasia se, että monet perhe- ja pien- sekä maatalousyrittäjät eivät ikään tyessään enää investoi tai muutoin aktiivisesti panosta elinkeinoonsa, koska jatkajat pelkäävät perintöveron kohtuuttoman suurta kustannuslääkettä jo omaksi koetusta omaisuudesta. Siksi menetetään nykykäytännön seurauksina paljon tehtyjä investointeja, kun perheille ei löydy suvusta yritystoiminnan jatkajaa. Monet pien- ja perhe-

yrittäjien tuotanto- ja toimitilat sekä maatalakiinteistöt jäävät tyhjilleen, ja niihin tehty investointipanostukset rappeutuvat. Menettäjinä ovat erityisesti maaseutu ja taantuvat taajamat ja kaupungit, juuri ne alueet ja paikkakunnat, joihin valtion tulisi erityisesti panostaa elinkeino- ja yrityspoliittisia tukitoimia. Perintöveron poisto lähiomaisilta olisi myös mitä tehokkain elinkeinopoliittinen tukitoimi, ja sen vaikutus toimisi tehokkaimmin erityisesti siellä, missä sitä eniten tarvittaisiin.

Siksi on varsin perusteltua poistaa perintöveron kokonaan ensimmäisen perintöveroluokan kohdalla aina yhden miljoonan euron perintöveron alaiseen omaisuuteen saakka. Tämän ylittävältä osalta perintövero olisi 10 veroprosenttia.

2 000 001 euron perintöveron alaisen omaisuuden ja sen yli menevältä osuudelta veroprosentti olisi 13 %.

Jotta perintöveron poistaminen voisi toteutua lähiomaisten ja muiden 1. perintöveroluokkaan kuuluvien osalta välittömän pian, tällä lakialoitteella halutaan keskittyä vain kipeimpään ongelmaan, mikä nyt on juuri kohdalla. Tästä saatavien kokemusten pohjalta tulisi harkita perintöveron alentamista ja kohtuullistamista jäljempänä myös muissa kyseessä olevan veron veroluokissa.

Edellä olevan perusteella ehdotan,

että eduskunta hyväksyy seuraavan lakiehdotuksen:

Laki

perintö- ja lahjaverolain 11 ja 14 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 12 päivänä heinäkuuta 1940 annetun perintö- ja lahjaverolain (378/1940) 11 §:n 1 momentti ja 14 §:n 1 momentti, sellaisina kuin ne ovat, 11 §:n 1 momentti laissa 1392/1995 ja 14 §:n 1 momentti laissa 909/2001, seuraavasti:

11 §

Kuolinpesästä tulevien osuuksien saajat luetaan kolmeen veroluokkaan:

I. perinnönjättäjän aviopuoliso, lapsi, aviopuolison lapsi, ottolapsi, isä, äiti, ottovanhemmat ja lapsen tai ottolapsen rintaperillinen, perinnönjättäjän kihlakumppani, jolle annetaan perintökaaren 8 luvun 2 §:ssä tarkoitettu avustus, sekä testamentinsaaja;

II. perinnönjättäjän veli, sisar ja veli- tai sisarpuoli, veljen, sisaren ja veli- tai sisarpuolen jälkeläinen; sekä

III. muut sukulaiset ja vieraat.

14 §

Perintöveroa maksetaan

I. veroluokassa seuraavan asteikon mukaan:

Verotettavan osuuden arvo, euroa	Veron vakio- erä alarajan kohdalla, euroa	Vero-% ylimene- västä osasta
1 000 001—		
2 000 000	-	10
2 000 000	1 000	13

Tämä laki tulee voimaan 14 päivänä lokakuuta 2005.

Helsingissä 26 päivänä huhtikuuta 2005

Lauri Oinonen /kesk